

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek poseben. — Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravnštvo: Knafova ulica št. 5, pritičje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafova ulica št. 5, L nadstropje. — Telefon 2034.

Seja Narodne skupščine

Začetek verifikacijske debate v plenumu. — Oster nastop gg. Nastasa Petrovića in Stepana Radića. — Še en nedoleten poslanec. — Seja bo trajala nepretrgoma do polnoči.

Beograd, 18. oktobra. V splošni napetosti je bila danes ob 9. otvorjena seja Narodne skupščine, da razpravlja o verifikaciji mandatov. Seji prisostvujejo skoraj vsi poslanci in vsi ministri. Tudi zanimanje občinstva za danasino seje je še zelo veliko, vse galerije so polne. Pred seja Narodne skupščine se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je g. Vukicević poročal o dogovoru šefov parlamentarnih skupin glede verifikacijske debate in otvoritve rednega zasedanja Narodne skupščine. Najprej se bo vršila razprava o mandatih, ki jih je verifikacijski odbor potrdil, nato pa razprava o nepotrjenih mandatih. Seje se bodo vršile nepretrgoma, tako da bo debata zaključena najkasneje jutri zvečer, na kar bodo poslanci položili prisojno in bo izredno zasedanje skupščine zaključeno ter v četrtek dopoldne v smislu ustavnih dolžnosti, otvorenje s kraljevim ukazom rednega zasedanja.

Po prečitovanju zapisnika je predsednik sporocil dnevni red in dogovor med šefi parlamentarnih skupin. Pred prehodom na dnevni red je posl. Vilander stavljal predlog, naj se tudi mandat radikalkega poslancega Parečanina razveljavlja, ker je ugotovljeno, da še nima predpisane starostne dobe 30 let. Stepan Radić je prečital svojo predstavko, v kateri zahteva naj se razveljavijo vsi mandati poslancev, izvoljenih na listah g. Vukicevića, v banjaluškem okrožju, nadalje mandati radikalnih poslancev dr. Laza Markovića, dr. Pešića, dr. Subotića, dr. Kočića ministra Obradovića in skopljanskog mandat ministarskega predsednika Vukicevića. V vseh teh okrožjih naj se razpišejo nove volitve, ker so bili ti mandati pridobljeni le s pomočjo policije in nasilja.

Oba predloga sta bila izročena verifikacijskemu odboru v nadaljnjo postopanje. Nato je posl. Milašinović prečital poročilo manjšine, posl. Demetrović poročilo manjšine, posl. Hodžar pa odvodenja mnenja verifikacijskega odbora. Po prečitovanju zapisnika je predsednik sporocil dnevni red in dogovor med šefi parlamentarnih skupin. Pred prehodom na dnevni red je posl. Vilander stavljal predlog, naj se tudi mandat radikalkega poslancega Parečanina razveljavlja, ker je ugotovljeno, da še nima predpisane starostne dobe 30 let. Stepan Radić je prečital svojo predstavko, v kateri zahteva naj se razveljavijo vsi mandati poslancev, izvoljenih na listah g. Vukicevića, v banjaluškem okrožju, nadalje mandati radikalnih poslancev dr. Laza Markovića, dr. Pešića, dr. Subotića, dr. Kočića ministra Obradovića in skopljanskog mandat ministarskega predsednika Vukicevića. V vseh teh okrožjih naj se razpišejo nove volitve, ker so bili ti mandati pridobljeni le s pomočjo policije in nasilja.

Oba predloga sta bila izročena verifikacijskemu odboru v nadaljnjo postopanje. Nato je posl. Milašinović prečital poročilo manjšine, posl. Demetrović poročilo manjšine, posl. Hodžar pa odvodenja mnenja verifikacijskega odbora.

Debato o poročilu verifikacijskega odbora je otvoren ob splošni napetosti radikalkega poslancega in znani vodja pašičevcev g. Nastas Petrović, ki so ga včeraj izključili iz radikalkega kluba. Kakor je že včeraj napisal, je v svojem govoru strahovito napadal volilno političko vlade in ministarskega predsednika g. Vukicevića, češ da še pri nobenih volitvah na naši državi ni bilo tako strahovitega terorja, kakor ga je izvajal sedanji režim nezakonitosti in brezpravja. Radikalna stranka je vedno visoko dvigala načelo svobode, a današ-

Iz vseh teh razlogov predlagata opozicija, naj se pcočilo vrne odboru z naročilom, da izpremeni svoj predlog in da se razveljavijo oz. anketirajo mandati ki so bili došeni s političnim terorjem. Falzificiranjem zapisnikov, tativami kroglic in korupcij.

Odgovorno mnišenje so predložili tudi radikalci proti sklenjeni anketi v bihaškem in sarajevoškem okrožju, klerikalci proti izvolitvi dr. Kramera in g. Ureka, radikalci in klerikalci skupaj pa proti razveljavljenju mandata g. Miloša Vukicevića.

Oba predloga sta bila izročena verifikacijskemu odboru v nadaljnjo postopanje. Nato je posl. Milašinović prečital poročilo manjšine, posl. Demetrović poročilo manjšine, posl. Hodžar pa odvodenja mnenja verifikacijskega odbora.

Debato o poročilu verifikacijskega odbora je otvoren ob splošni napetosti radikalkega poslancega in znani vodja pašičevcev g. Nastas Petrović, ki so ga včeraj izključili iz radikalkega kluba. Kakor je že včeraj napisal, je v svojem govoru strahovito napadal volilno političko vlade in ministarskega predsednika g. Vukicevića, češ da še pri nobenih volitvah na naši državi ni bilo tako strahovitega terorja, kakor ga je izvajal sedanji režim nezakonitosti in brezpravja. Radikalna stranka je vedno visoko dvigala načelo svobode, a današ-

Ogromno rudarsko stavka v Nemčiji

Od včeraj stavka 150.000 rudarjev, katerih število pa vedno narašča. — Ogrožena razsvetljiva velikih mest. — Nevarnost za vso industrijo.

Berlin, 18. oktobra. Včeraj je izbruhnila v vseh večjih nemških rudarskih stavkach, ker so delodajalci odklonili delavske zahteve po novi ureditvi mezd. Pogajanja, ki so se vršila že delj asa, so se v nedeljo popolnoma razbila. Vodstvo rudarskih organizacij je nato proglašilo stavko, ki se izvaja na vsej črti. Proglas stavke so poleg socijalnih demokratov podpisali tudi krščanski socialisti in Velenemenci. Skupno stavka do danes nad 150.000 rudarjev, pridružujejo pa jo vse novo nova podjetja, tako da število stavkujočih vedno narašča.

Stavka je vzbudila v vseh gospodarskih krogih veliko vznemirjenje, ker se je batilo, da bo prišla tudi industrija v težko krizo. Če bo stavka trajala delj časa. Nemška industrija ima sklenjene velike dobave za Rusijo in razne druge države, ki pa jih ne bo

mogla izvršiti, če se ne bo posrečilo, najti kompromisno rešitev in doseči sporazum med rudarji in rudarskimi podjetniki.

Radi stavke pa preti tudi nevarnost, da bodo vsa srednjemenska mesta ostala brez luči in električnega toka. Zlasti Berlin je resno ogrožen, ker porabi dnevno velike količine premoga, zaloge pa zadostujejo le za par dni. V Berlinu so včeraj prepovedali vse svetlobne reklame, omeljili cestno razsvetljavo in skrili tudi promet cestne železnice. V privatnih stanovanjih sme goreti luč samo do 10. zvečer.

Vlada je na svoji včerajšnji seji razpravljala o položaju in podvodu že vse korake v svetu posredovanja med obema nasprotnima skupinama. O stavki se bo razpravljalo tudi v parlamentu, ker so socialisti vložili že več interpelacij.

cijo in računata na uspeh tembolj, ker vziva princ Karel v najširših plastičnih načrtov nedeljene simpatije.

Po naloku notranjega ministra je bila včeraj aretirana v Erdelju cela vrsta politikov, pristašev narodno seljaške stranke. Aretacija so bile izvršene na osnovi zakona o zaščiti države z motivacijo, da rovarijo proti vladarskemu domu. Očvidno pa so se aretacije v zvezi s paktom o poziciji, ki namerava podvzeti tudi v parlamentu primerne korake, da sproži vprašanje povratka princa Karla. Tozadovno je Narodna seljaška stranka mnenja, da se mora blivemu prestolonasledniku Karlu dovoliti povratek v domovino. Domneva se, da gradi obe stranki budi na tem vedno omogoča-

Umor Cena Begu v italijanski luči

Zanimiv komunikat albanskih diplomatov. — Odgovornost za atentat skušajo zvaliti na albanske emigrante. — V Rimu se zgražajo nad rušilci miru na Balkanu!

Praga, 18. oktobra. Odpravnik poslov albanskega poslaništva v Beogradu g. Stilo in albanski konzul na Dunaju g. Katin, ki sta v nedeljo prispevali v Prago, sta izdala včeraj o atentatu na Cena bega slednici uradni komunikate:

Ze pred tedni smo bili opozorjeni, da vodijo naši nasprotinci in emigranti v inozemstvu proti nam odločno borbo. Atentat na poslanika Cena bega tvori začetek tega revolucionarnega pokreta. Slični atentati se pripravljajo tudi na druge predstavnike Albanije v inozemstvu, da bi naši nasprotinci tako vsaj v inozemstvu lahko vršili teror, ki ga v Albaniji ne morejo. Očvidno je pričel že pred dvema letoma osnovani revolucionarni odbor sedaj s svojim delovanjem. Prepričani smo, da so atentatorji do Prage spremljali tudi njegov sokrivi. Na Dunaju ga je policija točno preiskala in pregledala tudi njegovo približek. Odkod je potem dobil samokres in od kod denar za to draga potovanje? To vprašanje bo v kratkem razčistila naša vlada. V Albaniji ni tajnih organizacij, pa tudi ne zarot.

Ta komunikate, ki je bil očvidno izdan

na migrij iz Rima, ima pač predvsem namen, da zabriše porazen vtis, ki ga je napravil atentat in kojega ozadje je vse evropsko časopisje tolmačilo tako, da gre za odstranitev onih politikov, ki ne soglašajo z italijansko politiko Albanije. Kakor je iz komunikata razvidno, skušajo zvaliti sedaj krivido na albanske emigrante, zlasti na pristaša albanskega predsednika Fan Nollija.

Rim, 18. oktobra. Današnji listi objavljajo izjavo nekega uglednega albanskega politika (bržkone albanskega poslaništa v Rimu Džemala Diva). V tej izjavi obojava neimenovani politik atentata na Cena bega in obdržuje Fan Nollija in njegove pristaše. Končno naglaša, da bodo morale one države, ki dajejo tem ljudem zatočišče, znatno omejiti njihovo kretanje, da preprečijo politične atentate, ki resno ogrožajo mir ne le na Balkanu, marveč v Evropi s pol.

V enakem smislu pišejo tudi vsi ostali italijanski listi, ki pri tem seveda ostro napadajo Jugoslavijo in skušajo zavrnati očitke svetovnega tiska, da stoji v ozadju teh atentatov Italija.

Pet kandidatnih list za Zbornico

Nosilec enotne industrijske liste je g. Bonač, nosilca obeh stanovskih list gg. Weixl in Rebek, klerikalnih pa gg. Jelačin in Ogrin. — Mahinacije volilne komisije.

Danes poteče za volitve v Zbornico TOI rok za vlaganje kandidatnih list, na kar jih bo volilni odbor, ki je kakor znano sestavljen iz samih pristašev SLS, jutri že odobril.

Ze včeraj so klerikalci vložili svojo listo za obrtni odsek. Nosilec te liste je g. Ivan Ogrin, stavbenik v Ljubljani. Lista nosi kandidate, katerih večina se še ni nikjer v obrtnih organizacijah aktivno udejstvovala. Značilno je, da lista imenuje nobenega zastopnika notranjih obrtnikov. Od ljubljancov so na listi poleg g. Ivana Ogrina gg.: Franc Dolinar, pekovski mojster kot Ogrinov namestnik, dalje Jernej Ložar, krojač, njegov namestnik tesarski mojster Franc Pust, Josip Musar, mesar, namestnik Matko Curk, stavbenik, Franc Zavodnik, mizar, Glinice - St. Vid nad Ljubljano, namestnik Martin Dolenc, čevljar, Ferdo Ferenz, klepar, namestnik Ivan Srebrot, čevljar.

Opoldne je bila pri volilnem odboru Zbornice TOI vložena sporazurna kandidatna lista za industrijski odsek. Nosilec liste je industrijalec g. Fran Bonač.

Popoldne bodo vložene še tri kandidatne liste. Stanovske organizacije slovenskih trgovcev vlože enotno listo, katere nosilec bo g. Vilko Weixl, predsednik Zvezde trgovskih gremijev v Mariboru. Proti tej oficijski listi trgovskih gremijev in zadruž vložena klerikalna lista z g. Ivanom Jelačinom kot nosilcem.

Za obrtni odsek bodo stanovske korporacije in organizacije obrtnikov na inicijativo Rhovnega obrtniškega sveta vložile kandidatno listo, katere nosilec bo g. Josip Rebek, klijucavničar v Ljubljani.

Popoldne bodo vložene še tri kandidatne liste. Stanovske organizacije slovenskih trgovcev vlože enotno listo, katere nosilec bo g. Vilko Weixl, predsednik Zvezde trgovskih gremijev v Mariboru. Proti tej oficijski listi trgovskih gremijev in zadruž vložena klerikalna lista z g. Ivanom Jelačinom kot nosilcem.

Za obrtni odsek bodo stanovske korporacije in organizacije obrtnikov na inicijativo Rhovnega obrtniškega sveta vložile kandidatno listo, katere nosilec bo g. Josip Rebek, klijucavničar v Ljubljani.

Potemtakem bo za zbornične volitve vloženih celokupno pet kandidatnih list. Prvotno je bil določen za nosilca oficijske kandidatne liste obrtniških organizacij g. Jakob Zadravec, odiščni organizator obrtništva na Štajerskem in odločen borec za prave interese obrtniškega stanu.

Ker so se klerikalci, ki diktirajo in pažijo sedaj v Zbornici, bali strokovne Zadravčeve kontrole, so ga po svojih eksponentih volilnem odboru na refiniran način odstranili iz imenička za obrtni odsek. G. Zadravec je namreč pravočasno zahteval, da se ga vloži v obrtni imenik, a izbrise iz industrijskega. Prvo njegovo reklamacijo je volilni odbor odklonil z motivacijo, da naj doprinese dokaz, da svojo obrt (izdeloval žganja) dejansko izvršuje.

G. Zadravec je ob pravem času predložil vse uradne dokaze, da izvršuje svojo obrt že nad 20 let, predložil je tudi zadevna potrdila davčnega urada, da je za l. 1926 in 1927 plačal obrtni davek. Volilni odbor pa je kljub temu odklonil vpis g. Zadravca v obrtni imenik, češ da «ni dokazal, da je eno leto nepretrgoma izvrševal svojo obrt». Na ta način se je klerikalci posrečilo, da so onemogočili kandidaturo g. Jakoba Zadravca v obrtnem odseku.

Na sličen način so preprečili tudi kandidaturo drugega odličnega gospodarskega delavca g. Lovra Petoverja, ki so ga iz volilnega imenika sploh izbrisali, če je do počasnega državnega nameščenca. Pri tem pa so v volilnem seznamu mirno pustili g. profesorja Jarca in celo vrsto svojih somišljenikov državnih nameščencev.

daljevanje njihovega razdiralnega dela. Kako se zatrjuje v vladnih krogih, bo vrlada počakala na rezultat uvedene preiskave ter namerava potem podvzeti v Sofiji energične korake, da se vprašanje komitov definitivno razčisti. Če bolgarska vlada tudi tokrat ne bo izpolnila stavljene zahteve, bo jugoslov. vlada prisiljena apelirati na Društvo narodov in zahtevati, da se to vprašanje razčisti pred mednarodnim forumom.

— Beograd, 18. oktobra. V zvezi z ukrepi vlad za osiguranje varnosti na bolgarski meji je bil včeraj podpisani ukaz, s katerim se imenuje podpolkovnik Mihailo Mihajlovič za namestnika velikega župana v bregalniški oblasti. V političnih krogih se koraki vlade za osiguranje javne varnosti v južnih pokrajinalah sicer odobravajo, vendar pa se naglaša, da je to imenovanje le dokaz, da vlada ni sposobna da bi sama vzpostavila red, marveč mora iskati pomoci pri vojaških oblastih.

ZAGREBŠKA BORZA.

D e v i z e : Berlin 13.545 — 13.575 (13.56), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 8 — 8.03 (8.015), London 276.40 bl., New York 56.65 — 56.85 (56.75), Praga 168.40 bl., Milan 309.875 — 311.875 (310.875).

E f e k t i : Celjska 164 d, Praštediona 850 d, Kreditni zavod 160 d, Strojne 70 bl., Vevče 133 d, Ruše 290 — 300, Stavbna 56 d, Sešir 104 d, Ljubljanska kreditna 135 d.

L e s i t r g : Tendenca neizprenemjenjena. Zaključeno 2 vag. su

SLS proti organiziranemu trgovstvu in obrtništvu

Brezuspešna pogajanja za depolitizacijo Zbornice TOL — Klerikalci onemogočili zadnji poizkus za kompromis.

Kakor znano, se je SDS že od vsega potekla v zadevi volitev v Zbornico TOL postavila na stališče, da je postavljanje kandidatov stvar stanovskih in strokovnih organizacij. Dosledna na tem svojem stališču se tudi nini vmešavala v pogajanja Zveze industrijev, Zveze trgovskih gremijev in vrhovnega sveta obrtniških organizacij za kompromis z eksponentom SLS, ki so proglasili zbornične volitve za politično zadavo.

Dodčim se je v Zvezi industrijev dosegel sporazum za postavitev enotne liste, se vsled pretiranih zahtev eksponentov SLS ta ni posrečilo niti v trgovskem, niti v obrtniškem odseku. Da bi se preprečil politični voljni boj, je v zadnjem trenutku izšla iz Zveze industrijev pobuda za sestanek zastopnikov SLS in SDS kot zadnji poizkus za sporazum in preteklo soboto dopoldne so se res sestali v Kazini za SDS gg. Ribnikar in dr. Rape, za SLS pa dr. Jarc in Gabrovšek.

Zastopnika SDS sta ob tej priliki podvajala, da sta prišla na sestanek samo za to, da bi se našel izhod za stvarno in gospodarsko delo v zbornici, ker je dolžnost stranki s svojim vplivom pri gospodarskih krogih dosegla njen depolitizacijo. Povdraljala sta, da se SDS kot tako volitev ne udeležuje, ker smatra, da potrebno, da o svoji stanovski korporaciji samostojno odločajo trgovske in obrtniške organizacije. Ker pa so volitve postale po krvidi SDS političum, je razumljivo, ako SDS volilno akcijo strokovnih organizacij podpira s svojim tiskom in organizacijskim aparatom.

V nadaljnjih svojih izvajanjih sta predlagala delegata SDS, naj se predsedstvo zbornice določi že v naprej tako, da bi obstoja iz povsem nepolitičnih oseb ali pa tako, da se za predsednika določi politično neekspionirana oseba, za podpredsedniška mesta pa poiše ključ za razdelitev na obe skupini, ki se udeležujeta volitev, ako SLS noče že popolne depolitizacije. Ogg. Jelačinu in Ogrinu sta naglašala, da ju odklanja tako organizirana trgovina, kar organizirana obrt pred vsem za to, ker je treba njuno komisarsko delo predgledati, predno se jima da absolutorij, razen tega pa sta oba eksponirana politika.

Zastopnika SLS sta izjavila, da njuna stranka zaradi predsedniškega mesta napr. g. Jelačinu nimata nobene obveznosti. Na vprašanje, če bi SLS pristala na g. Kolmanca kot predsednika, sta delegata SDS vprašala, če bi nasprotna stran akceptirala g. Bonača. Gledate podpredsedniškega mesta sta vprašala, če bi se odobrila kandidatura g. inž. Remca, v obrti pa sta zahtevali obe stranki podpredsedniško mesto za svojo skupino.

O razdelitvi mandatov sta zastopnika SDS izjavila, da bi se organizirani obrtniki zadovoljili s klicem 8 : 8, prav tako tudi trgovci, pri čemer bi dva mandata dobili pristaši SKS. Delegata SDS sta zahtevali v obrti 9 mandatov za se, organizirani trgovini pa sta ponudila od 16 le 6 mandatov.

V soboto popoldne sta na drugem sestanku po dobljenih informacijah iz gospodarskih krogov zastopnika SDS izjavila, da sprejmeta predlog, naj bo predsednik zbornice g. Bonač, podpredsednik industrijske odsanke inž. Remec, podpredsednik trgovinskega odseka iz skupine SLS, podpredsednik obrtniškega odseka pa iz skupine organiziranega obrtništva. Njihovi namenitki naj bi bili pristaši nasprotni skupine, celotno predsedstvo z namestniku vred pa naj bi predlagalo plenarno predloge po medsebojnem sporazumu.

Zastopnika SDS sta ob tej priliki izjavila, da ne pristajata več na g. Bonača kot predsednika, ker ne more SLS pustiti pasti g. Jelačinu in g. Ogrinu. Zahtevala sta, naj se vprašanje predsedstva prepusti svobodni izvolitvi v zbornici.

Na tretjem sestanku v nedeljo dopoldne so zastopniki obeh strank vztrajali v glavnem na stališču od sobote popoldne. Delegata SDS sta zahtevala za predsednika g. Jelačinu, za podpredsednika v obrtnem odseku g. Ogrinu. Zastopnika SDS sta zahtevala za slučaj, da se vnaprej ne določi predsedstvo, za organizirano trgovstvo in obrtništvo paritetno s SLS pod pogojem, da odobrita do podlago za sporazum Zveza trgovskih gremijev in vrhovni obrtniški svet, ker nastopa SLS pri pogajanjih kot posredovalec z željo po složenem gospodarskem delu v Zbornici TOL. Delegata SDS sta odklonila tudi ta predlog, s čimer so se tudi ta pogajanja končala brez uspeha.

To je dejanska slika pogajanj, ki jih je v zadnjem trenutku na inicijativi »Zveze industrijev« započela SDS s SLS, da bi se preprečil politični voljni boj za zbornico. Laž je trditev današnjega »Slovenca«, da je SDS razbila kompromis za volitve, kajti, kakor je razvidno iz izjavi klerikalnih delegatov, SLS sploh ni imela resnega namena doseči kompromis. To se vidi že iz tega, da sta delegata SLS umaknila svoj predlog glede g. Bonača, na katerega sta zastopnika SDS pristala.

SLS je zahtevala tudi sedaj v trgovskem kakov obrtniškem odseku večno nad stanovsko organiziranim trgovstvom in obrtništvom in e odklonila celo paritetno razmerje glasov.

Ako vpoštovamo, da ga si pri lanskih volitvah priborili stanovski listi trgovcev in obrtnikov po 11 mandatov, klerikalna koalicija pa le po 5 je več kot očividno, da je klerikalni appetit mnogo prevlak.

SLS je tako v pogajanjih s stanovskimi organizacijami, kakov s SDS dokazala, da ji ni za depolitizacijo zbornice. Vse njeni postopki od lanskih volitev dalje, zlasti pa pri sestavi volilnega imenika in rezerviranju reklamacij, je dokazalo, da na pošten kompromis nikdar ni misila in da je vse njeni delo usmerjeno le za tem, kako da bi se proti stanovsko organiziranim gospodarskim krogom polaščila njihova zbornica z nepoštenimi sredstvi. Prepričani smo, da bodo znali naši gospodarski krogi to primerno upoštavati.

gospoda podarila. Književnici Marija Rumičevi se je predstavil kot siromašen študent, ki je prišel ravno iz Pariza. Kumičičeva mu je dala priporočalno pisemo za društvo »Hrvatske žene«, na katero je sam pripisal, naj mu izplačajo podporo 200 Din. Policia je medtem dognala, da je študent nevaren vložilec Ljudevit Pongratz, knjigoveški pomočnik, že večkrat predkazovan. Po vložnu v Schlickovo vilo je odšel v Crikvenico, da se odpocite. Naspolil je elegantno v družbi lepih in mladih dam, pri katerih je imel izredno srečo. Ko so ga obiskali novinarji, je odgovarjal hladonkrno, kakor da se njega ne tičejo vse pustolovščine. Iz Crikvenice je prišel v Zagreb na obisk k neki odlični domi. Baš ko jo je v soboto popoldne čkal v Trenkovici ulici, ga je detektiv pozdravil: V imenu zakona... Pongratz je pogledal žalostno proti oknu pričakovane dame in z lahkimi elegantnimi korakom odšel na policio v svoje stare apartmaje.

Preiskovalni sodnik je zaključil preiskavo proti svetovnemu pustolovcu Adalbertu Birinu, ki je obhodil ves svet in končal karijero v subotskih zaporih. K preiskovalnemu sodniku, ki je zasiševal lažnega pomorskega častnika, barona in diplomata, so med preiskavo hodile gospodinje in gospe ter ga prisile, naj jim dovoli, da vsaj vidijo lepega Adalberta. Birin je res lep mož in si je osvojil v 14 dneh vse subotske dame. Svojo karijero je napravil s pomočjo odličnih dam, ki nore za mladimi lepimi mladiči. Pred mescem so pustolovca aretrirali v Zagreb, na zahtevo subotske policije. V zaporu je poizkusil izvršiti samomor. Prerazil se je žile na levri roki. Hitra zdravniška pomoč mu je pa rešila življene. Dokazati mu pa ničesar niso mogli. V zaporu je tudi pričel gladovno stavko. Zato so ga poslali iz Zagreba v Suboticu. Na sodnikova vprašanja odgovarjal hladonkrno in s smehljajem. Zelo je zgovoren. Je pravi tudi svetovnega pustolovca. Lep, elegant, zelo inteligenčen, govori osem jezikov in iz oči mu sije neka sugestivna diktatorska moč. Neprestano protestira proti aretaciji. Govori tihu, sugestivno, pravogovorni talent. Trdi, da je bolgarski plemič. Naslov de Berény je dobil barje od samega bolgarskega kralja Ferdinand. Rojen je bil v Suboticu pred 33 leti. Maturiral je na trgovski šoli v Segedinu. Nato se je učil klučavnictva. L. 1904 je postal pomorski dobravoljec in avstroogrski mornaricu in je ostal tam do prevrata. Udeležil se je neke ekspedicije v Azijo. Dve leti je živel v Kini. L. 1912 se je uspešno boril proti Kitajcem in bil odlikovan. Naladjil »Viribus Unitis« je prepotoval ves svet. Nato je odšel v Budimpešto. postal je poveljnik rdeče armade. Ko je Bela Kun pobegnil v Rusijo, so ga vebeli oobsodili na 2 leti ječe. Horthy ga je pozneje pomilostil. Nato je odšel v Suboticu in bil dve leti v službi tajne državne policije. Za Jugoslavijo je storil mnogo dobrega z odkrivanjem komunističnih zarot. Nekdo ga je denunciral, aretrirali so ga in zopet izpustili. Odšel je v Avstrijo in otvoril modno trgovino. Ako pa je propadel. Odšel je v Belgijo, udeležil se je ekspedicije na severni tečaj in nato je odšel v Argentino. V Buenos Airesu je s pomočjo drugih ustanovil banko in urad za potovanje. Prišel je od tam v Suboticu, da ustanovi podružnico svoje banke. Odločno taji, da bi osleparjako stranko. Iz Amerike dobi v kratkem ček na 84 tisoč Din in bo poplačal vse dolgovne, ki jih je napravil v Suboticu. Sodnik je poslal genialnega pustolovca v preiskovalni zapor.

Rada Ljubljankič je ostala kot mlada devojka s materjo v hiši, ko je njen oče odšel k vojakom. Moškega ni bilo v hiši, zato so živeli siromašno. Prvemu snubaču, ki se je pojavil, je mati rade volje oddala svojo hčerkico, samo da jih nekdo gmotno podpira. V zakonu Rade s prvim možem pa ni bilo sreče. Rada je bila pri možu jedva eno leto, nakar jo je zapustil. Tudi oče je Radi padel v vojski in zrla je z materto v črno bodočnost. Beda jo je silila, da se je zopet omožila, a ni imela sreče. Še nekolikokrat je poizkusila, a

devita Ondruška, ki je nekoč prišel k njemu in ga zaprosil za stare hlače in perilo. Izdal se je za bednega dijaka, ki strada in se ne more učiti. Gospej se je študent zasmilil in mu je dala podporo. Čez nekaj dni je študent zopet prišel in izročil milostivi pismeno prošnjo. Silno ganjena mu je gospa dovolila, da je zahajal dnevno v hišo. Dajala mu je hrano in malo denarno podporo. Nekega dne je pa dr. Kršnjava naznanil policiji, da ga je osleparjeno neki Ondrušek. Prišel je k njemu, se predstavil za knjigoveškega pomočnika in rekel, da je silno lačen. Doktor ga je sprejel v službo in mu poveril neke aparate v razpršido. Ondrušek je nekega dne z aparati pobegnil. Fatalno za Ondruško je bilo, da je požabil v stanovanju, kjer je vložil, svoje stare nogavice, katere mu je nekdaj

enem gospodu ne bom govorili. Njuna usoda ne spada k stvari.

Pogledal je generala in nadaljeval z drhtenim glasom:

«Njuna usoda ne spada k stvari, ste dejali. Toda njuna usoda me zanimal boj kakor lastna. Kaj bo z njim in njo, ako pristanem na vaš predlog?»

— Gospod, saj sem vam že rekel, da se njuna usoda vas in mene nič ne tiče. Oblaski, ki stoji visoko nad menom, je sklenila, da je treba izročiti damo Faultonu in da bosta lahko živela skupaj v novi družbi kakor bosta hotela.

— Kakor bosta hotela! — je vzkliknil d'Albaniac. — Reči hočete, da bo živel po svoji volji Faulton, dočim bo ona primorana živeti z njim.

Planil je pokoncu.

— Ne vem, kaj je vam izdajalec Faulton pravil o tej ženski. To ni vašno. Glavno je, da jo ljubim in da je moja nevesta! S tem, da ste jo izročili Faultonu, ste zakrivili najpodlejši in najgnusnejši zločin. Kar pomislite, kakšnim mukam in sramoti ste jo izpostavili. Morda je še čas, da jo rešimo. Ona je energična in razumnja. Brez boja se ne uda temu lopovu. Imitje usmiljenje z njo in z menom, general! Dovolite mi polskati Faultona in ga kaznovati za njegovo podlost. Dovolite mi osvobo-

vedno so jo može po kratkem zakonskem življiju zapustili. Pred letom se je omožila njena mati z Omerom Osmančičevim, ki je imel mlajšega brata Sejdo pri vojakih. Sejdo je brat očital, na nosi hrano in denar iz svoje hiše novi ženi in njeni hčeri. Ko se je vrnil od vojakov, mu je očital isto. Sedem mesecev po Sejdomov povratak je pa Rada porodila dete in prijavila Sejda kot očeta. Trdila je, da jo je Sejdo posilil in tedaj ni hotel ničesar slisati o ženitvi. Sejdo je moral pred sodnike. Branil se je trdeč, da ga hoče Rada ujeti, kakor je ujela njegovega brata, samo da bi bolje živel. Ker je Rada izpovedala pred sodniki zelo protislovno, je bil Sejdo oproščen. Rada je pa ostala brez mož, njeni dete pa brez očeta. Sirota ima teoretično sedem očetov, praktično pa nobenega.

ja je porazila rezervno družino Mure z 21:21. — Vojaški tim je zmagal nad rezervo Ptuja s 4:2, v lahkoletskih disciplinah pa so bili dosegenci izredno lepi rezultati: met dirka: 1. Murn 32.85; met kroglo: 1. Murn 9.26; skok v daljavo: 1. Murn 5.73; skok ob palici: 1. Pavšič 8.10 m! (izenačen podsezonski rekord); tek 8000 m: Wallner v 9.19.

— Službeno je Lhp-a. Seja upravne odborje se vrši danes zveč ob 20. uri v darskem salonu kavarne Emona. Ker je seja prav posebne važnosti je udeležba vseh odbornikov nujno potrebna. — Predsednik.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Torek, 18. oktobra 1927; katoličani: Luka; pravoslavni: 5. oktobra, Hristinstvo.

Jutri: Sreda, 19. oktobra 1927; katoličani: Peter; pravoslavni: 6. oktobra, Toma.

DANASNE PRIREDITVE.

Gledališče: Zaprt.

Kino Matica: »Pat in Patačor kot morjarja.«

Kino Dvor: »Pomlad ljubezni.«

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gospodarska cesta.

Jutri: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkoczy, Mestni trg.

Solnce zaide danes ob 17.11., vzdolje jutri ob 6.20 in zaide ob 17.10.

Prosleta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 18.: Zaprt.

Sreda, 19.: Zaprt.

Cetrtek, 20.: Zaprt.

Petak, 21.: Zaprt.

Sobota, 22.: »Polnoč« A.

Nedelja, 23.: »Idealni soprog«, Izv.

Pondeljek, 24.: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob pol 20.

Torek, 18.: Zaprt.

Sreda, 19.: Zaprt.

Cetrtek, 20.: Zaprt.

Petak, 21.: »Ljubezen do treh oranž«. Preizmierni abonma.

Sobota, 22.: »Orlov«, Izv.

Nedelja, 23.: »Rigoletto«, Izv.

Pondeljek, 24.: Zaprt.

Iz gledališke pisarne. Za premjero S. Prokofjeva opero »Ljubezen do treh oranž«, ki bo v petek, dne 21. t. m. na način održa, vlad je izredno zanimanje. Že sedaj je napovedan več odličnih gostov iz Zag

Dnevne vesti.

Na Ljubljani, dne 18. oktobra 1927.

Šumarski kongres v Beogradu. V dvorani nove beogradске univerze je bil v nedeljo dopoldne otvoren redni letni kongres Jugoslovenskega šumarskega udruženja. Kongres so prisostovovali delegati iz vseh pokrajin države. Kongres je otvoril g. Josip Lenarčič, lesni veleindustrije z Vrhniko pri Ljubljani. Pozdravil je v kratkem govor delegate in goste, na kar je predlagal vdanostno brzovajko. Nj. Vl. kralju Aleksandru I. Kongres je dalje pozdravil ministra za šume in rudnike ter čehoslovaška šumarska udruženje, ki je na kongres odpodalo iz Prage dva delegata. Orestije Krstič je nato v dajšem poročilu očratal dosedanjih napredkov našega gozdarstva. V nedeljo popoldne so si udeleženci kongresa ogledali zgodovinske in druge znamenitosti našega prestolice. Včeraj dopoldne je kongres nadaljeval debato o položaju šumarstva in o vseh aktualnih vprašanjih. Zvezre je bil kongres zaključen s slavnostnim banketom.

Prevzem bolnic v mariborski oblasti. Kakor se zatrjuje, bo oblastni odbor tekom prihodnjega tedna prevzel v svojo upravo vse državne bolnice v mariborski oblasti, predvsem javne bolnice v Mariboru, Celju, Ptalu, Slovenjgradcu, Čakovcu in Murski Sobotici. Prevzem se bo vršil v navzočnosti zastopnika oblastnega odbora dr. Vebeta, sanitarnega referat dr. Drnovške in upravnika Stegerja.

Novi avijatiki - oficirji. Vojni minister je odredil, da se sprejme 40 oficirjev iz vseh vrst oružja v našo avijatiko. Oficirji bodo v posebnem tečaju izvezbani za pilot. Prosili so sprejem v tečaj morajo svoje prejšnje predložiti do 1. decembra komandi zrakoplovbe v Petrovaradinu. Morajo biti absolventi nižje šole vojne akademije allij sične šole v inozemstvu.

Petdesetletnica osvoboditve Niša. Na pobudo Sokolskega društva v Nišu se je sestavil poseben pripravljalni odbor, ki ima načelo organizirati veliko narodno srečevanje povodom 50letice osvobodenja Niša izpod turškega jarma. Srečevanje se pričelo 11. januarja 1928.

Škrlatinka v Nišu. Po južnih krajih se je začela širiš Škrlatinka. Tako je v Nišu zadnji čas obolelo 25 otrok na Škrlatinku.

Naraščajoči tujski promet v zdravilišču Slatina Radenci. Sezona v tem našem najsevernejšem zdravilišču je bila letos nenavadno živahnja. Zanimanje za to kopališče postaja od leta do leta večje in letos se je izkazalo, da bo nujno potrebno zgraditi nove hotelle, da bodo lahko v prihodnji sezoni sprejeti pod streho vse tuje, ki iščejo odmora in utehe v prijetni in mirni dolinici. V letošnjem letu je posetilo Slatino Radence 514 gostov. Včetisti pa niso oni, ki so prebivali v privatnih stanovanjih. Od teh je bilo 474 Jugoslovenov, 23 Avstrijev, 12 Italijanov, 4 Čehi in 3 Madžari.

Škrlatinka v Zagrebu. Po poročilih zagrebških listov je v Zagrebu ugotovljeno, da solesj 106 slučajev Škrlatinke, od teh je bilo le 9 smrtnih. Več osnovnih šol so morali zapreti. Škrlatinka se širi tudi med odraslimi ter je na njej obolelo neki vojak.

Ne puščate otrok z živimi! V Bakovcih v Prekmurju je te dni konj ubil petletnega posestnikovega sina Franca Lukača. Otrok se je igral v hlevu in se je v svoji naivnosti približal konju, da bi ga pobožal. Konj seveda ni imel razumevanja za take nežnosti in je udaril otroka s kopitom na ravnost v glavo ter mu dobesedno razbil lobanjo. Otrok je obležal na mestu mrtvega.

Zajubljeni v dimniku. Čudno zgodbo poročajo listi iz Sente. Lepa Giza se je zajubila v sosedovega fanta in ga je hotela na vsak način poročiti. Njeni starši, Čistokrveni Židje, pa so temu nasprotovali. Zajubljenca si nista znala drugače pomagati kot da sta pogrebli. Domagačni in orožništvo so ju zmanjšali. Se le čez par dni so ju našli skrita v - dimniku. Kako sta se počutila v tem nenavadnem skrivališču, kronika ne pove.

Čegavo je dete? Januarja leta 1920., to je pred 6 in pol letom je bilo najdeno v veči pred vratim mariborske bolnice šest dni staro dete ženskega spola, povito v plenice. Do danes ni bilo mogoče ugotoviti identitetega tega otroka. Kdor bi vedel kaj o tem otroku ali njegovih starših, naj to sporoči mestnemu magistratu v Mariboru, konškripciski oddelki.

Loterija Društva Trgov. akademija. Dne 30. oktobra t. l. se zaključi loterija društva - "Trgovska akademija" v Ljubljani. Ker precepljeno število onih, ki so srečke za to loterijo prejeli, še ni nakazano kupnine po 10 Din za vsako srečo, opozarjamo, da stote to nemudoma, najkasneje do 27. oktobra, ko društvo zaključi evidentno sreč, ki pridejo v poštem za dobitke. Razpečevalce prosi društvo, da mu pošljemo izkupiček za prodane srečke ter obenem na poloznici ali pa z dopisnico naznamenjo serije in številke razpečanih sreč. Ako društvo teh podatkov pravocasno ne dobi, bo smatralo, da so plačane srečke najnižjih serij in številki, razpečevalci pa bodo odgovorni društvi in kupcem. Preostalih nerazpečanih sreč ni treba vračati, temveč zadostuje obvestilo po dopisnici, katera serija in številka ni pravljena. Do istega termina 27. oktobra sprejema društvo še naročila, toda le proti vponiljavju kupnine po 10 Din od sreč. Kdor se nima sreček, naj jo takoj naroči. Ta loterija nudi najugodnejše pogoje, ker stane srečke le 10 Din, dočim je dobitkov 885 cd 50 do 1000 Din. Izkušnja kaže, da so imeli pri loterijah največjo srečo baš oni, ki so kupili srečo šele na zadnje na pričuvanje.

784-n

Kravate, naramnice, ovratnike, žepne robe, ženske in moške nogavice najinejše kvalitete po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3.

107-n

— Krasni otroški plači, oblike in predpasniki. Krištof-Bučar Stari trg.

107-n

Iz Ljubljane

—**I Pogreb prof. Ivana Franketa.** Kakor je bil pokojni prof. Ivan Franke na zunaj skromen, tako je bil tudi njegov pogreb skromen, brez vsakega velikega ponapa, a kajub temu dostopen in veličasten. Pokojnika so na zadnji poti spremili po leg njegovih svojcev mnogi slikarji - umetniki, njim na čelu starša Rihard Jakopič, dalje književniki in drugi javni delavci. Častno so bile pri pogrebu zastopane tudi mnoge kulturne in druge javne korporacije, dalle profesorski zbor državne reale, z direktorjem Mazilem in vpokojenim prof. Tavčarem na čelu. Člani Slovenskega društva, od katerih so nekateri bili v društvenih krojih, so pokojnega svojega društvenika v vnetegu ribiča - strokovnjaka spremili v prav častnem številu. Na pokopališču pri Sv. Križu sta se od pokojnika poslušali njegov poljski rojaki, vpokojeni šolski upravitelj, g. Perko in profesor, akademski slikar g. Ivan Vavpotič, ki je pokojnega Franketa označil kot zvestega tovariša, učitelja, očeta in zaščitnika treh umetniških generacij. Na grob je bilo položenih več krasnih vencov.

—**I Ljubljana žaluje za generalom Kovačevičem.** V pravoslavni kapeli na Taboru je bil v nedeljo dopoldne svečan parastos za generalom Mihailom Kovačevičem, žrtvijo atentata v Štipu. Parastos so se udeležili vsi člani konzularnega zborna, razen italijanskega generalnega konzula marchesa Gavottija. Cerkveni žalni svečnosti je prisostoval tudi divizijski general g. Danilo Kalafatovič z oficirskim zborom, staresta JSS. br. Engelbert Gangl z mnogimi Sokoli v kroužu, kakor tudi mnogo narodnega občinstva. Po končanem obredu je imel proti Dimitriju Jakovovič kratek patriotski govor, v katerem je omenil vse junakačne čine pokojnega generala za naše osvobojenje. V znak žalosti je včeraj plapolala na Sokolskem Taboru črna zastava.

—**I Mestni magistrat prosimo,** naj posuje male peski koncem Oroharjeve ceste in na Riharjevi cesti, ker drugače utonemo v blatu.

—**Ij Velik protest** sledi proti predloženemu načrtu novega stanovanjskega zakanca priredil I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani v četrtek dne 20. oktobra točno ob 7. zvečer v velik dvorani hotela Union v Ljubljani. Obenem se bo protestiralo tudi proti ponovnemu sklenjenju in previsoki vodarini in gospodarstvini za leto 1928. v sedanji višini ter se razpravljalo o mestnem gospodarstvu ljubljanskem. Na shod so vabljeni prvi vsi hišni posestniki ljubljanski in okoliški, ki naj se ga zanesljivo udeleže. Na shod bodo povabljeni tudi vse gospodarske korporacije. Važno sta za posestnike novih hiš, ki se jih pa hoče spraviti tudi proti stanovanjsku zaščito. — O d o r .

—**Ij Popadljiv pes.** Štreznica Antonija Zgajnar je včeraj dopoldne nesla k peku kruh v peko. Na dvorišču neke hiše na Gosposvetski cesti jo je na verigi priklenil pes popadel, ji raztrgal krilo ter ugriznil v desno stegno. Štreznica ima 350 Din škode.

—**Ij Samo pes in zopet pes, gre naši moderni mladini po glavi,** tako modrijejo naši resni pedagogi in tako tožijo premogni starši. »Atene, naše telesno - kulturno društvo, je pa drugih misli. Mlado življenje rabi naravnega telesnega izraza za svoje notranje zadovoljstvo, zato si želi svobodnih krenjeni in gibanja. Veselje do plesa je znak in ritmus zdravja. Nemisel bi bil ubijati v mlademu človeku naravno željo telesne sile. Veselje do plesa izražajo instinktivno najprimitivnejši narodi, čim višja kultura, tem popolnejši izraz. Ako usmerimo to instinktivno voljo, to hotenie v estetsko - ritmično ubranost, smo zadostili pravi telesnosti kulturi. Plesna šola, ki vriši svoje delo na tej podlagi, hodi pravo pot. V plesnih tečajih »Atene« vidimo otroke, ki rajajo, dasi plešejo, in vidimo dekllice, ki se sučejo in zadovoljne po dve in dve in ne pogrešajo kavalirjev, vidimo pa tudi gospodarstvo, ki uživajo v plesu samem in ki pozabijo na konverzacijo. Vpisovanje in razne tečaje plesne šole se vrši v Ortopedskem zavodu, Miladiču, v sredo in četrtek 19. in 20. t. m. od 17. do 19. ure.

—**Ij Jadranska Straža.** Mornariški odsek ima svoj priateljski sestanek dne 25. t. m. ob pol 9. zvečer pri Mraku na Rimski cesti. Vsi mornarji, kateri pojmujejo veliko podobno Jadransko Stražo, so priateljsko vabljeni. — Jadranska Straža.

—**Ij Plesne vaje SK Svoboda, Ljubljana.** Tudi letos prireja Sportni klub Svoboda, Ljubljana, svoje plesne vaje in sicer v malih dvoranah hotela Union, priljubljen, levo. Vršile se bodo redno vsako soboto od 20. do 24. ure zvečer. Otvoritev plesna vaja pa se vrši izjemno v nedeljo dne 23. oktobra 1927. ob 20. uri zvečer. Člani in priateljski klubu vabljeni!

—**Ij Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekacija Ljubljana,** priredi v soboto dne 22. oktobra t. l. ogled cementne tovarne v Trbovljah. Odvod iz Ljubljane z osebnim vlakom ob 14.15. Članji naj prijavijo udeležbo prvemu tajniku do petka 21. t. m.

—**Ij Vreme.** Snoč ob 20. je kazal barometer 758.6, termometer +10.9°C, danes ob 7. zjutraj 758, termometer +11°C, poludne barometer 757.5, termometer +18°C. Danes je nastopilo prav lepo jesensko in toplo vreme. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani +14.6°C, načinila +9.9°C.

—**Ij Sokol I na Taboru** priredi dne 22. oktobra t. l. otvoritev, vstopne prost zgodovino včeraj s pestrim sporedom, združen z godbo in plesom. S tem se otvoriti niz zavrnih večerov z enako pestrim sporedom. Vabilo Članstvo in vse Sokolstvo naključno občinstvo.

—**Ij Veliko izberbo volnenih lopjc načinjev bluz, perla, kravat itd. priporoča tvrdka Ign. Žargi, pri nizki ceni. Ljubljana. sv. Petra cesta.**

—**Ij Kopalische Tabor** pristopno javnosti vsako sredo in soboto od 8. do 19. ob ne-deljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice

—**Ij Malo tatvine.** Tatovi so se zadnji čas snovavili na kolesarske svetilke. Tako je neznan tat ukradec zelenčarju Ivumu Šturu iz veče gostilne Kolenc v Ščuki 114. Dan vredno karbidno svetilko z njegovega kolesa. Ukraden je bila 80 Din vredna karbidna svetilka tudi kleparškemu molstu Vinku Malešku. Židarskemu mojstru Ciglarju je nekdo iz stavne barake pri invalidni odnesel dve vodni tehtnici, vredni 200 Din.

—**Ij Tatvina borovcev.** V Zagorja bi valočemu posestniku Francetu Berliču sta dva znana gozdna tatova odnesla iz tjegevogozda. Na mnogih krajih je globoko nad 400 m. Površina jezera znaša okrog 950 km, množina vode pa 130.000 milijonov kubičnih metrov. Jezero je v obliku privetov v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno iz dejstva, da je v tej vodi 22 % soli, dočim jo je v morju voda samo 3%. Pri eksploataciji Mrtvega morja pride v poštev v prvi vrsti kalij, brom in kuhinjska sol. Po globoki kotline, ki se razteza od Sireje med Libanom in Antilibanom do pokrajine ob velikih afriških jezerih, leži veliko palestinsko jezero. To je razvidno

To in ono

Viljemova sestra se poroči
Z ruskim plesalcem

Nemška aristokracija in plutokracija, pri kateri še vedno prevladujejo monarhistične težnje, se zadnje dni zelo razburja. Vzrok je namreč ta, da se je sestra bivšega cesarja Viljema II., 62letna vdova Viktorija Schaumburg-Lippe, zaljubila v 23letnega ruskega emigranta Aleksadra Zubkova in se namerava v najkrajšem času z njim poročiti. Seveda skušajo številni znanci in prijatelji, zlasti pa sorodniki princesa mladega Rusa izbiri iz glave, toda saj veste kako je, če se star panj vname. Princesa je ostala pri svojem in poroka bo menda že prihodnje dni.

Aleksander Zubkov je rodom iz Moskve, sin nekega tvorničarja. Prevrat na Ruskem ga je, kakor druge, prisilil, da je zapustil domovino. V tujini si je služil kruh s plesom, kajti bil izredno dober plesalec. Nastopal je v Parizu, na Dunaju in v Berlinu. Tu se je seznanil s plesalem križen strastna plesalka in ta se je ogrela zanj. Ponudila mu je roko in srce in Rus je postal, toda le pod pogojem, da postane univerzalni dedič njenega ogromnega imetja. Princesa je napravila tozadnje oporočko in sedaj biva Zubkov v njeni razkošni palači na Kurfürstendammu v Berlinu, je dobre volje in ima zadostni denarja.

Z revolverjem na sodnika

V sredo bi se moral zagovarjati pred bratislavskim sodiščem nasilnik Stefan Hajmassy, ki je predlanskim zadevom svojo ženo, tako da so ji zdravnik komaj rešili življenje. Mož je doma iz Komarna in zato je prišel pred komarno sodišče. Tu je napadel med razpravo preiskovalnega sodnika in pazniki so divjega maja komaj ukrotili. Pri prvi razpravi v Bratislavi je občutil na okrajnega sodnika dr. Kveta in ga hotel udariti s pestjo po glavi. Pazniki so ga ukrotili in vtaknili v sestreno celico.

V sredo bi se morala vršiti ponovna obravnava proti nevarnemu pretepaču. Senat je predsedoval zopet dr. Kveta. Predno se je začela obravnava, je počkal sodnik službočega stražnika in mu večel, naj se prepriča, da-l ima ob-

toženec pri sebi kako orožje. Čim je sodnik izgovor te besede, je skočil Hajmassy pokonci, potegnil iz žepa revolver in nameril na sodnika. V dvojni je nastala splošna zmešnjava. Obtoženec je porabil to priliko in pobegnil. Redar mu je bil za petami. Obtoženec je bežal po mestu in se hotel skriti v parku blizu gledališča. Redar je opozoril s piščalko pasante, ki so skušali begunci zadržati, toda mož je vsem zagrozil z revolverjem. Šele ko je prihitelo na pomoč ved redarjev, se je posrečilo Hajmassya razrožiti. Na policijskem ravnateljstvu so našli pri njem 40 ostrih nabojov. Izjavil je, da je hotel pred sodniki ustreliti sebe in svojo ženo.

Loganova ni preplavala Rokavskega zaliva

Sportni svet ima novo senzacijo. Ni se še poleglo škandal, ki ga je povzročil neki francoski letalec s tem, da si je gladko izmisli zgodbo o višinskem rekordu 14.000 metrov, že prihajajo vesti o novem sportnem blifu.

Pretekli teden je namreč v vsej angleški javnosti radostno odjeknila vest, da je prva Angležinja, in sicer londonška zdravnica dr. Loganova preplavala Rokavski zaliv in potokla damski rekord, ki ga je lani postavila Američanka Miss Ederle. Veselje je zavladalo v angleški prestolici; vsa sportna Anglija se je divila krasnemu uspehu svoje rojakinje.

Toda druga vest, ki so jo priobčili nedeljski londonški dnevni, je imela strahovit učinek in je zelo poparila sportne entuzijaste. Loganova je namreč v listih objavila, da Rokavskega zalaiva ni preplavala, marveč, da je plavala samo nekaj časa po startu na francoski obali in tik pred angleško obalo. Drugače se je po ves čas, in sicer devet ur peljala v čolnu, ki jo je spremjal. Loganova navaja, da je hotela s tem dokazati, da je pri plavjanju preko Rokavskega zalaiva dana absolutna možnost seleprie. V bodoče bo pač treba plavati strogo kontrolirati. Kako se da javnost speljati na led, dokazuje zdravnica s tem, da je že kmalu po njenem startu pri rtiču Gris Ney ob 19.40 nastopila oseka, tako da kanala sploh ni bilo mogoče preplavati. Ob 20.30 je zležala v čoln in ostala do 4. zjutraj v ka-

bini, a ob 6.20, ko je zagledala angleško obalo, je zopet skočila v vodo, seveda pa je poprej ukrepla vse potrebno, da ničče na obali ni opazil njene zvijače.

Loganova je tudi vrnila 1000 funtov nagrade, ki ji je bila podeljena kot prvi Angležin, ki je preplavila Rokavski zaliv. Zanimivo je, da se številni čestiti ni branila. — Vsekakor je njen uspeli trik dobra lekcija vsem naivnem.

Samomor najlepše Budim-peštanke

Vsa Budimpešta je pod vtipom samomora, ki ga je v nedeljo izvrnila 20letna mladenica Irma Szekelyja, hčerka trgovca Szekelyja. Irma je slovela kot najlepše dekle Budimpešte; bila je tip madžarske krasotice. V nedeljo so jo našli obeseno na oknu v domačem stanovanju, a poleg nje so bili razprostrti trije budimpeštski dnevni, na vsemi jih je bila podprtana vest o samomoru dr. Julija Hirmuya. Ker mladenka ni zapustila nobenega pisma, je torej oči našrečno ljubezni. Ni tudi izključeno, da sta se oba zaljubljence domenila, da pojedata skupno v smrt.

Požar vpepelil grad

V nedeljo popoldne je izbruhnil v starinskem gradu blizu Augsburga požar, ki je povzročil ogromno škodo. Grad izvira iz 16. stoletja in je last nemškega plemiča Grafenreutha. Požar je nastal v času, ko je sedel graščak s svojimi gosti pri obedu. Kmalu je bilo vse podstrešje v plamenu in služinčad z gosti vred je moralna v največji nagnici odnašati iz gradu razne dragocnosti. Čez nekaj časa se je porušil glavni grajski stolp, kmalu za njim pa tudi strop v prvem nadstropju, tako da so morali reševalna dela ustaviti in prepustiti prebivalce drugega v tretjega nadstropja njihovi usodi. Pet oseb je načrnilo v plamenih smrt, deset pa je bilo obžganih. Obstajala je nevarnost, da se razširi požar tudi na gospodarska poslopja.

Iz Augsburga in okolice so prihitela na pomoč vsa gasilska društva. Med požarom so se odigravali pretresljivi prizori. Neki gasilec je obtičal med razvalinami porušenega grajskega stolpa in je živ zgorel. Štirje njegovi tovarisi so morali mirno gledati, kako gorin prosi, naj ga rešijo. Neki drugi ga-

silec, ki je hotel rešiti na balkonu visokega dečka, je padel iz tretjega nadstropja in zadobil težke notranje poškodbe. Po približni cenitvi znaša škoda nad 1 milijon nemških mark (okrog 14 milijonov Din). Posrečilo se je sicer odnosti z gradu dragocene umetnine in starinsko pohištvo, vendar je pa škoda ogromna.

Snežna palača na Dunaju

Na Dunaju zgrade v najkrajšem času snežno palača. Palača je namenjena ljubiteljem zimskega sporta. Dunajčani se namreč že delj časa resno bavijo z mislio, da nudijo zimskim sportnikom priliko, da se lahko ne samo pozimi, marveč tudi poleti posvečajo smučarstvu ali sankanju. V ta namen se bo uporabilo poslopje bivšega severozapadnega kolodvora, ki je popolnoma zapuščeno. Dvorana se bo primerno preuredila in nasulo se bo okoli 3000 m² z umetnim snegom, ki ga je lani iznasel Anglež Ayscough. Z idejo zgraditve snežne palače se predvsem bavi znani norveški smučar Dagfin Carlsen, ki biva na Dunaju.

Tako bodo smučarji imeli priliko, da se vadijo poleti in pozimi, kar je za zimski sport velikega pomena. V Ljubljani pa niti pozimi nimamo poštenega drsališča ali sankališča.

Angleška kraljica Marija

Kathleen Woodward je napisala življepis angleške kraljice, v katerem opisuje sedanje življenje najboljše angleške dame. Ko je bila sedanja kraljica še princesa Teck, je živel v osamljenosti in nikoli ni mislila, da postane kraljica največje države na svetu. Guvernanta Brick jo je vyzgajala od mladih nog v strogu puritanskem duhu. Mlada plemkinja ni smela biti vesela, kaj šele razposajena. Sicer pa princesa Mary ni kazala nobenega nagnjenosti k razposajenosti. Bila je vedno zelo pobožna, vladna in skromna. To se ji pozna tudi zdaj, ko zavzemava prvo mesto med kronanimi glavami. Kraljica nosi še vedno take klobuke, kakor jih je nosila pred 20. leti. Krilo mora segati do gležnjev. Na dvoru ne tripi nobene moderne obleke. Kopalne obleke, ki se nosijo v svetovnih letoviščih, se ji zde popolnoma nemoralne.

V občevanju z dvornimi krogovi je kraljica zelo suhoperorna, pač pa je vneta za vsako dobrodelno akcijo. Med svetovno vojno je bila vedno prva, kjer

je šlo za pomoč vojnim žrtvam. Znan je njen razgovor z nekim strahovito razmesarjenim mornarjem, ki se mu ni hotel nihče približati, ko je ležal po bitki na krovu in čakal kdaj ga reši smrt strašnih muk. Zanimivo je, da se je zanimala kraljica že v prvi mladosti za vse socijalne probleme. Seznanila se je z vsemi delavskimi voditelji. Ko je postala prestolonaslednikova nevesta, je vodila delavsko stranke Keir Harda izjavil, da je ona med angleškim plemstvom edina iskrena in simpatična ženska. Zato ni čuda, da je kraljica med angleškim ljudstvom tako priljubljena.

SKORAJ VSE DOSEĐANJE PREDSTAVE KAŽPRODANE!

Še nikoli ni bil noben komik tako izven stari tako kolosalen, kakor sta v svoji najnovejši žaloigri

Pat in Patachon kot mornaria

Naučeno občinstvo je ploskalo brez prestanka. Od silnega smeha so se tresi židovi. Preskrbite si pravocasno vstop cene.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

W. S. Maugham:

Mož z brazgotino

Pogledal sem ga nekoliko bolje še, ko sem opazil njegovo brazgotino pred celega desnega lica. Njegova obleka je bila zanemarjena in slaba. Prihajal je vsak dan v Palace-hotel v Guatemale in prodajal srečke, ki jih nihče ni hotel kupiti. Gosti so mu včasih prisvojili poziroke vina. Hodil je med mizami tako, da se je takoj videlo, da je človek, ki je vajen dolge hoje. Stopil je k mizi smeje in ce je gost odklonil srečko, je smeje odšel k drugi mizi.

Nekega večera sem stal s prijateljem pri barski mizi, ko je zopet vstopil z brazgotino. V Palace-hotelu v Guatemale so znali delati izvrstne cocktaile. Stopil je k nama. Jaz sem, kakor običajno, srečko odklonil, moj prijatelj pa ga je prijazno pozdravil: — Kaj delate, general? Kako vam gre?

— Ni ravno slabo, je odgovoril mož z brazgotino. Kupčija sicer ne gre najbolje, vendar se da živeti.

— Kakšnega hočete, general?

— Konjaka!

— Kdo je ta mož? sem vprašal svojega prijatelja, ko je general odšel.

— To je neki emigrant iz Nicargue. Surov človek, bandit, toda v duši ni slab. Od časa do časa mu dam kak groš. Bil je med revolucionarjem in da mu ni zmanjkalo municije, bi vrgel vlado in danes bi bil najmanj vojni minister v svoji domovini. Tako pa so ga prijeli z njegovo družbo vred in postavili pred vojno sodišče. Saj veste, da se take in slične stvari v teh deželah pogosto dogajajo. Obsodili so ga na smrt. Usmrtilitev bi se imela izvršiti rano zjutraj. Mislim, da je vedel, kaj ga čaka, ko so ga prijeli. S svojimi štirimi tovarisi je prečul vso noč v ječi pri igri poker. Namesto denarja so se posluževali vžigalic. Pravi, da nikdar v življenju ni imel tako slabe sreče.

Odvedli so jih na morišče in vseh pet postavili k steni. Pred njimi so stali vojaki. Vladala je grobna tišina in naš prijatelj je vprašal službočega časnika, na kaj čakajo. Časnik je odgovoril, da bo usmrtili prisostvoval general.

— Potem imam torej še dovolj časa, da prižgem cigaret? je vprašal naš

prijatelj. Ta general je bil vedno netočen.

Kom. je prižgal cigaret, se je pojavil general v spremlju adjuvant. Vse formalnosti so bile hitro izvršene in San Ignatio, kakor, se je imenoval general, je vprašal obojenec, ali ima kdo še željo pred smrtno. Štirje so odkimali z glavo, naš prijatelj pa je dejal:

— Hotel bi se še posloviti od svoje zene.

— Dobro, je odgovoril general, naj bo. Toda, kje je?

— Čaka pred vratim jetnišnice.

— To pomeni, da bomo imeli pet minut zamude, je priponmil general.

— O ne, motite se, je odgovoril naš prijatelj.

— Naj ga spremita dva vojaka, je ukazal general.

Dva vojaka sta stopila naprej in obsojenec je odšel proti izhodu. V tem hipu je odjeknil pok pušk in oni štirje so popadali na tla, drug za drugim — ne naenkrat — kakor lutke marijonškega gledališča.

Časnik je pristopil k njim in pognal enemu, ki je še živel, kroglo v glavo. Naš prijatelj je medtem pokadil cigaret.

Pred vratim jetnišnice je nastal hrup. Neka ženska je prihitela urnih korakov na dvorišče in je načrnat obstala. Kriknila je v zrak in je povzgnjenimi rokami pohitela zopet naprej.

Carambal je vzkliknil general.

Bila je črno oblečena. Glavo je imela pokrito s kopreno, vendar pa se je videlo, da ji obraz oblika smrtna bleščica. Bila je še na pol otrok, vitka, lepa, pa s prestrašenimi očmi. Usta je imela napol odprtih in duševne muke so napravile njen obraz še lepši. Bila je tako dražestna, da je pogled na njo ganil tudi okorele vojake. Vstaš je stopil dva koraka proti nji. Vrgla se mu je okoli vrata in on jo je strastno objel. Držal je tako čvrst, kakor da bi je nikdar več na hotel izpustiti. In tedaj je izražalno sreco potegnil nož. Ne vem, kako se mu je posrečilo skrity to orožje,

— z enim sunkom ga ji je porinil v vrat. In potem jo je enkrat objel ter pritisnil vroč poljub na njene ustne. Vse to se je zgodilo tako hitro, da nekateri niti niso vedeli, kaj pomenita prizor. Toda drugi so kriknili, priheli in prijeti obsojenca za roke. Da je niso prestregli, bi dekle padlo. Bila je že nezavestna. Položili so jo na tla. Vo-

jaki so stali okoli nje v krogu in jo gledali s prestrašenimi očmi. Vstaš je dobro vedel, kam jo je pogodil, rešitve ni bilo več. Adjuvant, ki je klečal poleg nje, je vstal.

— Mrtava je, je zašepetal s komaj slišnim glasom.

Vstaš se je prekrižal.

— Zakaj ste to storili?

— Ljubil sem jo!

Ljudem, ki so stali okrog, je kakor odleglo. S strahom so gledali moža z brazgotino. Tudi general ga je gledal.

To je bilo plemenito, je spregovoril po dolgem mišljenu, — tega moža ne moremo usmrstiti. Vzemite moj voz in spremite ga do meje. Gospod, izkažem vam čast, ki jo dolguje junak junaku!

Vojaki so šepetal. Odobravali so. Ad